

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput XII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

1. *Quòd sub qualibet specie sit totum & integrum sacramentum.*
2. *Quòd salus nostra non dependet à potatione calicis.*
3. *Quare Ecclesia utatur vna specie pro laicis.*

NOTandum est primò, q̄ Christum habeamus sub illis speciebus indiuisibilem, integrum, viuentē, sicut iam in caelo ad dexteram patris sedet. Apostolus inquit Rō. 6. Christus amplius non moritur &c. nec diuiditur amplius sanguis eius à corpore, sicut semel factum est in passione quia igitur impossibile est, hæc in Christo separari, sed vbi corpus eius est viuum, ibi est & sanguis eius: & vbi sanguis, ibi & corpus: vndè elucet, quòd qui vnā harū speciesū sumit, totū accipit Christum & totum Sacramētū, id est, tā corpus quā sanguinem eius accipit, nec fructus minor est sumentiu sub vna, nec maior sumētium vtranq; speciē. Igitur ratione salutis atque dei nihil decedit sumentibus vnā speciē corporaliter, nec aliquid accedit vtranq; participantibus sed in fide sumere aut communicare vtranq; necessaria est ad salutem, id est, credere quòd corpus Christi sit pro peccatis tuis traditum, & credere quòd sanguis eius sit fusus in remissionem peccatorum tuorū. Quis sic non communicat per fidem vtranque speciē, tamēdamnosa erit hæc sumptio & ad iudicium: alia autē sumptio corporalis seu Sacramentalis, non est adeo necessaria.

2. *Secundò, salus animæ à nulla specie pendet, sed à fide potiùs, quòd credam Christi corpus pro me traditum,*

ditum, & sanguinem illius pro me fufum effe: à tali fide penderet! falus potiffimùm, non ab vna vel vtraque specie. Quæ fides fi non affuerit, etiam fi plus quàm vtraque; sumeres, nihil proficeret tibi: Et ad hanc fidem respicit Ecclesia magis, quàm ad species: quemadmodum Apostoli in Sacramento Baptismi potiùs respexerunt ad fidem Christi, quàm formam verborum Baptismi, quàm formam Christus ipse instituit Matt. ult. Baptizantes eos in nomine Patris & Filij & Spiritus sancti, Apostoli tamen hanc verborum formam non tenuerunt, Actor. 2. Sed baptizarunt in nomine Iesu in remissionem peccatorum &c. nam fidem respiciunt potiùs, quàm formam Trinitatis. Ita Ecclesia maiorè fidei rationem habet in hoc Sacramento participando, quàm specierum, quando sub vtrisque est Christus totus & integrum Sacramentum. Dum igitur fides hic perfecta adfuerit, tùm totus fructus cõmunio nis penderet ab illa potiùs quàm à speciebus. At inquirunt, Christus sic instituit, & dedit Apostolis, & Apostoli sic vtraque; specie dederunt, 1. Cor. 11. Porro primitiua Ecclesia sic vsa est, vt patet in Cypr. Hierony. Athanasio, &c. ac plerisque alijs doctoribus Ecclesiæ. Nemo igitur debet hoc immutare, quia est vltima voluntas Domini & testamentum. Respon. primò, hoc nemo negat, in primitiua Ecclesia, quando adhuc pauci erant Christiani, datam fuisse vtraque; speciem, idq; non ieiuno tempore, sicut hodiè, sed in cõmuniis: nam eo tempore Christus instituit, & sic communicabant etiam Apostoli tunc temporis fideles Christianos. Sed & tempus modum correxit Paulus, quando alius esuriebat, alius ebrius erat: atq; temporis quidem ratio statim immutata fuit etiam apud Apostol. & postea ordinatùm ab Ecclesia, vt non nisi à ieiunis sumeretur: quòd si quis velit esse contentiosus, dicere posset, qd nec Apostoli distribuissent Sacramentum hoc iuxta Christi institutùm, quia tempus non seruauerunt:

seruauerunt:

seruârunt: sed sicut hîc nullum est periculum, ita nec in communione vnius speciei. Adde quòd Anabaptistæ instant, non esse baptizandos paruulos, cò quòd Christus instituit formam baptismi sumendi, qui crederit primùm, & deindè baptizatus fuerit, Marc. & Matth. vlti. & sic non baptizamus iuxta institutionem & præceptum Christi. Sed Ecclesia & Apostoli baptizant pueros atq; primitus baptizarunt, quod non legitur à Christo fuisse præceptum, atque sic est contra eius institutum, vt pueri qui nondum credere possint, baptizentur. Non est igitur semper vrgendum Christi institutum, maximè vbi fidei nihil derogatur atq; saluti. Instituit quoq; Christus decem præcepta Decalogi sub necessitate salutis seruanda, dum inquit: Si vis ad vitam ingredi, serua mandata. Sed quomodo illa seruat totaliter? Sicut ergo hæretici Anabaptistæ vrgent institutum Christi in Sacramento Baptismi, Sic Hussitæ & Lutherani vtrinq; speciem salutis diffinitiuè necessariam, quum tamen salus nostra non à speciebus, sed potiùs à fide in mortem passionis Christi & effusionis sanguinis eius dependeat. Respondent igitur aduersarij, & arguât Apostolos erroris, cò quòd tempus cõmunionis cœnæ Dominicæ in antimeridianum tempus mutârunt, & quòd pueros infantes, qui non credere potuerunt, baptizarunt, & formam Baptismi, quam Christus instituit, variârunt. Sed quemadmodum illi damnandi non sunt, sic nec Ecclesia damnanda erit &c. Iterum instant, at clarè exprimitur in scriptura. Accipite, comedite, & bibite, caro mea verè est cibus, & sanguis meus verè est potus: ergo debeo nõ solum manducare, sed & bibere. Respondent. Hoc comedere & bibere alia forma & modo fit, quia comedere & bibere corporaliter cibum & potum. Fides hic comedit & bibit, quia credit corpus pro peccatis traditum: hoc nimirum est Christum fide & spiritualiter manducare: item credere Christi sanguinem esse

sum pro
& ne til
forbitio
Pretere
nihil pe
vniõnis
commu
uidia, fa

Tert
mediu
uocare
tum si c
let retr
status n
tauit in
iusmod
semper
titur m
pore, &
condit
pus De
cũ vell
essent c
cas in c
lius, n
mos, y
Ecclesi
tandã
habuit
pter co
nem su
cut Cy
abrog
totum S
error

sum pro nobis, hoc est bibere fide sanguinem Christi: & ne tibi scrupulus sit, tam in potu quam in cibo fit sorbitio, & tu simul hæc facis sine omni periculo? Preterea, etsi salus non dependeat ab altera specie, & nihil periculi sit animæ, tamen propter charitatis & unionis vinculum optandum foret, vniformem esse communionem in Ecclesia. Tanta enim dissidia, inuidia, sanguinis effusio, quid tandem efficiunt?

Tertiò, res mortalium omnes habent principium, ^{3.} medium & finem: vndè fit, vt tantum sit, subito reuocare velle finem & decrefcentia ad primordia, quãtum si quis virum adultum ad cunas & infantiam vellet retrahere: multa secum defert tempus, & rerum status mutatur cum temporibus, & ætas multa mutauit in melius, sicut cęremonię, ordinationes & eiusmodi sæpè cum tempore mutantur & statuuntur, semper tamẽ manente doctrina fidei: quæ nullũ patitur medium nec finẽ. Ecclesia itaq; ordinat pro tempore, & statuit secundum quod melius est, secundum conditionem temporũ, mores hominũ &c. Olim corpus Dominicum dabatur in manũ, vt fideles domi, cũ vellent, fumerent: at cum intelligeret Ecclesia, qđ essent qui indignè tractarent, nempè ad artes magicas incantationes, mutauit hanc consuetudinẽ in melius, nimirũ vt per ministrũ vel sacerdotem in domos, ybi infirmi essent, portaretur. Quòd autẽ olim Ecclesia porrexit vtranq; speciẽ, hoc fecit contra vitandã heresim Manicheorum, qui negabant Christũ habuisse veram carnem & sanguinem: vel etiam propter confortandos martyres Christi, vt vel sic sanguinem suum pro Christo effundere non trepidarent, sicut Cypr. inquit. Quòd autem postea Ecclesia vtrãq; abrogauerit & vnã instituit, vt sub qualibet specie totũ Sacramentũ esse crederetur, fecit cùm inciperet error Nestorij, qui diuidebat Sacramentũ, vt tantum sub

sub

sub hostia corpus & non sanguis, & sub vino tantum sanguis esse diceretur. Sic porro ex alijs causis periculi effusionis &c. ordinavit Ecclesia vna speciem panis scilicet idque non vt carnales blaterant, quali sacerdotes velint meliores aut sanctiores esse Laicis, sed quia nemo ritè vtranq; speciem sumit, nisi consecrās, id est, sacerdos, cui data est potestas consecrandi vtranq;: sed extra consecrationē nemo nisi vnam speciem sumit, tā imperator, quā colonus &c. Præterea Christus ipse semel sub vna & semel sub vtraq; specie comunicauit, sub vtraq; Apostolos suos duodecim in cœna tanquā sacerdotes, Matt. 26. sub vna specie, Discipulos in Emaus & alios laicos, Luc. 24. idq; secundū interpretationem Patrum, qui illā cōmunionem in Emaus factam, Sacramentalem esse affirmant, vt Theophylactus, Chrysostomus, Augustinus, Beda, Thomas ac reliqui. Apparet itaq; Christū inuuisse, licitè posse fieri communionē non solū sub vtraq;, sed etiam sub vna tantū specie. Ecclesiā itaq; habet dispensare, mutare, &c. Sed venio ad conuincendos sectarios: Quod si sola fides saluat & iustificat, quomodò non in vna specie fides saluat: aut cur diuidendo dicitis, alterā quoq; ad salutem necessariam esse? Si credunt Luterani, sub qualibet specie esse corpus & sanguinem: ergo sufficit vel vnam accidere in fide ad salutē. Si autem hoc negant, tunc Christum diuidunt, occidunt, sicut Iudæi, qui diuiserunt sanguinem à corpore eius &c. Luterani quatuor accipiunt species, id est, corpus, sanguinem, & panem quem dicunt remanere post consecrationē: & vinum, quod & ipsum, vt ipsi dicunt, remanet &c.

CAPVT XIII.

ARGUMENTA.

1. *Quid sit publicum sacrificium Ecclesiæ sine Missa.*

2. *Quid sit*